

Lieta C-452/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 19. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Oberlandesgericht Düsseldorf (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 16. jūnijs

Prasītājas un sūdzības iesniedzējas:

Fastned Deutschland GmbH & Co. KG

Tesla Germany GmbH

Atbildētāja un atbildētāja apelācijas tiesvedībā:

Die Autobahn GmbH des Bundes

[..]

**OBERLANDESGERICHT DÜSSELDORF [FEDERĀLĀS ZEMES
AUGSTĀKĀS TIESAS DISELDORFĀ]**

LĒMUMS

par publiskā iepirkuma izskatīšanas procedūru

1. *Fastned Deutschland GmbH & Co. KG*, [..]

[..] Ķelne,

2. *Tesla Germany GmbH*, [..]

[..] Berlīne,

prasītājas un sūdzības iesniedzējas,

[..],

pret

Die Autobahn GmbH des Bundes [..],

[..] Berlīne,

atbildētāju un atbildētāju apelācijas tiesvedībā,

[..],

piedaloties arī:

1. *Autobahn Tank & Rast GmbH*, [..] Bonna,

2. *Ostdeutsche Autobahntankstellen GmbH*, [..] Berlīne,

pieaicinātajām personām,

[..],

Vergabesenat des Oberlandesgerichts Düsseldorf (Federālās zemes Augstākās tiesas Diseldorfā Publisko iepirkumu senāts; turpmāk tekstā – “Senāts”), pamatojoties uz 2023. gada 27. aprīļa tiesas sēdi [..],

n o l ē m a:

[..].

Uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu interpretāciju:

Vai Direktīvas 2014/24/ES 72. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tā piemērošanas jomā ietilpst arī tādi publiski līgumi, kuru slēgšanas tiesības iepriekš ir piešķirtas *in house* subjektam ārpus Direktīvas 2014/24/ES piemērošanas jomas, taču līguma grozīšanas brīdī vairs nav izpildīti nosacījumi, kas nepieciešami, lai veiktu līguma slēgšanas tiesību iekšēju (*in house*) piešķiršanu?

P a m a t o j u m s

I.

- 1 Atbildētāja ir privāto tiesību infrastruktūras sabiedrība, kas neatsavināmi pieder Vācijas Federatīvajai Republikai. *Bundesministerium für Verkehr und digitale Infrastruktur* [Federālā satiksmes un digitālās infrastruktūras ministrija] no 2021. gada 1. janvāra tai uzticēja federālo autoceļu projektēšanu, būvniecību, ekspluatāciju, uzturēšanu, finansēšanu un aktīvu pārvaldību. Tās uzdevumu izpildei nepieciešamos finanšu līdzekļus tai piešķir Vācijas Federatīvā Republika.

- 2 Daļu no autoceļu tīkla veido vairāk nekā 400 apsaimniekoti ceļmalas infrastruktūras objekti, kur darbojas palīgpakalpojumu uzņēmumi degvielas uzpildes staciju un atpūtas vietu veidā. Palīgpakalpojumu uzņēmumus sākotnēji apsaimniekoja *Gesellschaft für Nebenbetriebe der Bundesautobahnen mbH (GfN)*, ko 1951. gadā nodibināja Vācijas Federatīvā Republika. Šī sabiedrība pirms paredzētās privatizācijas 1994. gadā tika pārdēvēta par *Tank & Rast AG*. Sākotnēji tas nemainīja īpašnieku struktūru; Vācijas Federatīvā Republika bija vienīgā akcionāre. Vēl tajā pašā gadā *Tank & Rast AG* iegādājās sabiedrību *Ostdeutsche Autobahntankstellengesellschaft mbH*.
- 3 No 1996. līdz 1998. gadam Vācijas Federatīvā Republika ar *Tank & Rast AG*, kas tobrīd vēl bija valstij piederoša sabiedrība, bez iepriekšēja konkursa noslēdza aptuveni 280 koncesijas līgumus, kuri joprojām ir spēkā, par palīgpakalpojumu uzņēmumu apsaimniekošanu pie valsts automaģistrālēm, pamatojoties uz jaunu koncesijas līguma paraugu. Tas dod koncesionāram tiesības būvēt un apsaimniekot palīgpakalpojumu uzņēmumus noteiktā komercīpašumā automaģistrāļu satiksmes dalībnieku interesēs. Par to tam ir jāmaksā koncesijas maksa, kas ir atkarīga no apgrozījuma. Daļu no koncesijas līgumiem veido darbības koncepcija, kas paredz noteiktu degvielas sūkņu un reģistrācijas vietu skaitu, kā arī atpūtas vietu un sabiedriskās tualetes. Palīgpakalpojumu uzņēmumam jāstrādā katru dienu 24 stundas. Koncesijas līgumu darbības laiks ir līdz 40 gadiem. Koncesijas līguma paraugs tika publicēts Federālās satiksmes un digitālās infrastruktūras ministrijas Oficiālā Vēstneša *Verkehrsblatt* 1997. gada Oficiālajā daļā Nr. 226, 825. un nākamās lpp.
- 4 Sākot ar 1988. gadu *Tank & Rast AG* tika privatizēta ar *Bankhaus* [...] starpniecību investoru atlases procedūrā [...]. Investoru atlases procedūrā, kurā piedalījās apmēram 50 ieinteresētās personas no Vācijas un ārvalstīm, galu galā tika noslēgts līgums ar konsorciju, kurā ietilpst *LSG Lufthansa Service Holding AG*, *Allianz Capital Partners GmbH* un trīs ieguldījumu fondu sabiedrības. Konsorcijs ietilpstošie uzņēmumi par plānoto pārņemšanu paziņoja Eiropas Kopienų Komisijai, kura 1998. gada 7. decembrī saskaņā ar Apvienošanās regulas 4064/89/EEK 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu konstatēja, ka pret to nav iebildumu (lieta Nr. IV/M.1361). Uzņēmuma nosaukuma izmaiņu rezultātā no *Tank & Rast AG* radās pieaicinātās personas kā pašreizējās koncesijas saņēmējas.
- 5 Pēc privatizācijas laikā no 1999. līdz 2019. gadam pieaicinātajām personām tika piešķirtas vēl aptuveni 80 koncesijas, no kurām, kā tās pašas apgalvo, 19 koncesijas tām tika piešķirtas konkursa kārtībā. Tādējādi pieaicinātās personas ir pašreizējie koncesionāri aptuveni 90 % no visiem palīgpakalpojumu uzņēmumiem.
- 6 2021. gada 25. jūnija Federālā *Schnellladegesetz* [Likuma par ātro uzlādi], kas attiecas uz pilnībā elektriskiem transportlīdzekļiem Regulas 2018/858/ES 4. panta izpratnē, 5. panta 3. punkta pirmajā teikumā atbildētājam ir noteikts pienākums piedāvāt koncesijas saņēmējam, kas apsaimnieko palīgpakalpojumu uzņēmumu ar degvielas uzpildes staciju, uz sava rēķina pārņemt šajā vietā plānoto ātrās uzlādes

punktu izbūvi, uzturēšanu un ekspluatāciju, ciktāl tas ir nepieciešams un nav pretrunā *Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen* (Likums par konkurences ierobežojumu novēršanu; turpmāk tekstā – “GWB”) (*Bundesgesetzblatt* 2021, I daļa, 2141. un nākamās lpp.) 4. daļai. *GWB* 4. daļa reglamentē Vācijas publiskā iepirkuma tiesības. Īstenojot šo tiesisko pilnvarojumu, atbildētāja 2022. gada 28. aprīlī vienojās ar pieaicinātajām personām papildināt pašreizējos aptuveni 360 koncesijas līgumus ar uzņemšanos uz sava rēķina veikt funkcionējošas ātrās uzlādes infrastruktūras izbūvi, uzturēšanu un ekspluatāciju, ietverot pienākumu nodrošināt uzlādes punktu pieejamību katrā vietā noteiktā skaitā.

- 7 Atbildētāja par izdarītajām izmaiņām paziņoja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2022. gada 6. maijā, pamatojot atteikšanos no konkursa ar *GWB* 132. pantu. Ātrās uzlādes infrastruktūras nodrošināšana esot kļuvusi nepieciešama kā papildu pakalpojums saskaņā ar koncesijas līgumiem, kas to noslēgšanas brīdī vēl nebija paredzams (*Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikums, paziņojums Nr. 2022/S 089-245969).
- 8 Katra prasītāja apsaimnieko elektrisko transportlīdzekļu uzlādes infrastruktūru. Ar advokāta 2022. gada 20. maija vēstuli tās lūdza uzsākt pārskatīšanas procedūru. Pamatojumā tās norādīja, ka ar pieaicinātajām personām noslēgtais papildu līgums nav spēkā saskaņā ar *GWB* 135. panta 1. punkta 2) apakšpunktu, jo līguma slēgšanas tiesības esot piešķirtas bez iepriekšēja konkursa paziņojuma ES mērogā. Izmaiņas nevarot pamatot ar *GWB* 132. pantu. Tas pat neesot piemērojams, jo pašreizējās koncesijas neesot piešķirtas konkursa kārtībā.
- 9 Ar 2022. gada 15. jūnija lēmumu (VK 2-54/22) 2. *Vergabekammer des Bundes* [Federālā 2. publisko iepirkumu palāta] noraidīja prasītāju pieteikumu par pārskatīšanu. *GWB* 132. panta noteikums esot piemērojams esošām koncesijām saskaņā ar *GWB* 154. panta 3. punktu. To grozīšana ar 2022. gada 28. aprīļa papildu līgumu faktiski neesot būtiska *GWB* 132. panta 1. punkta izpratnē. Palīgpakalpojumu uzņēmumi esot paredzēti satiksmes dalībnieku transportlīdzekļu degvielas uzpildei, kas vismaz no funkcionālā viedokļa ietver arī elektroenerģijas uzpildi. Tomēr katrā ziņā izmaiņas esot pieļaujamas saskaņā ar *GWB* 132. panta 2. punkta pirmā teikuma 3) apakšpunktu, jo 1998. gadā vajadzība pēc ātrās uzlādes infrastruktūras neesot bijusi paredzama.
- 10 Par šo *Vergabekammer* lēmumu prasītājas uzreiz iesniedza sūdzību *Oberlandesgericht Düsseldorf* [Federālās zemes Augstākajā tiesā Diseldorfā]. Izmaiņas saskaņā ar *GWB* 132. panta 1. un 2. punktu neesot iespējamās tieši tāpēc, ka šī norma vispār nav piemērojama tādu līgumu izmaiņām, kuru slēgšanas tiesības sākotnēji piešķirtas *in house* subjektam nevis konkursa kārtībā, bet gan bez konkursa, kā tas izriet no Eiropas Savienības Tiesas 2022. gada 12. maija sprieduma *Comune di Lerici*, C-719/20. Tas vēl jo vairāk attiecas uz gadījumiem, kad sākotnējā koncesija jau tolaik tika piešķirta pretēji publiskā iepirkuma tiesībām; līguma slēgšanas tiesību piešķiršana *in house* subjektam, zinot par turpmāku privatizāciju, neesot pieļaujama.

- 11 Atbildētāja un pieaicinātās personas aizstāv *Vergabekammer* lēmumu. Publiskajos līgumos vienmēr esot pieļaujamas nebūtiskas izmaiņas. Direktīvas 2014/24/ES 72. pants un *GWB* 132. pants attiecoties tikai uz būtiskām izmaiņām. Šīs normas tiem būtu piemērojamas neatkarīgi no sākotnējās līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas apstākļiem. Minētais Eiropas Savienības Tiesas spriedums attiecoties tikai uz jautājumu, vai ir jāizsludina jauns publiskais iepirkums, kad *in house* nosacījumi vairs nav piemērojami, jo tās esot būtiskas izmaiņas, uz kurām neattiecas neviens izņēmums.

II.

- 12 Tas, vai sūdzība tiks apmierināta, Senāta skatījumā ir atkarīgs no atbildes uz prejudiciālo jautājumu. Tāpēc pirms nolēmuma pieņemšanas tiesvedība ir jāaptur un atbilstoši LESD 267. panta pirmās daļas b) punktam un otrajai daļai ir jāsaņem Eiropas Savienības Tiesas prejudiciāls nolēmums. Pieņemot prejudiciālo nolēmumu, nozīme ir turpinājumā izklāstītajiem juridiskajiem apsvērumiem:
- 13 [...] Izšķiroša nozīme ir vienīgi tam, vai ar pieaicinātajām personām noslēgtais papildu līgums nav spēkā saskaņā ar *GWB* 135. panta 1. punkta 2) apakšpunktu un vai tādējādi pieteikums par pārskatīšanu ir pamatots.
- 14 Attiecīgie principi ir noteikti 2013. gada 26. jūnija *Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen (GWB)* 135. panta 1. punktā, 132. panta 1. un 2. punktā, kā arī 154. panta 3. un 4. punktā (*Bundesgesetzblatt* 2013, I daļa, 1750. un nākamās lpp.) ar 2016. gada 18. aprīļa grozījumiem (*Bundesgesetzblatt* 2016, I daļa, 203. un nākamās lpp.), un šīs normas tostarp ir formulētas šādi:
- 15 *GWB* 135. § Spēkā neesamība

1 Publiskais līgums jau sākotnēji nav spēkā, ja līgumslēdzēja iestāde:

1. [...]

2 ir piešķirusi līguma slēgšanas tiesības bez paziņojuma iepriekšējas publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, ja vien tas nav atļauts saskaņā ar likumu,

un šis pārkāpums ir ticis konstatēts pārskatīšanas procedūrā.

(2) Spēkā neesamību saskaņā ar šā panta 1. punktu var konstatēt tikai tad, ja attiecīga prasība ir celta pārskatīšanas procedūrā 30 kalendāro dienu laikā pēc tam, kad līgumslēdzēja iestāde ir informējusi attiecīgos pretendētus un kandidātus par līguma noslēgšanu, bet ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc līguma noslēgšanas. Ja līgumslēdzēja iestāde ir paziņojusi par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, termiņš prasības par spēkā neesamību celšanai beidzas pēc 30 kalendārajām dienām no brīža, kad *Eiropas Savienības*

Oficiālajā Vēstnesī ir publicēts paziņojums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

16 *GWB* 132. § Līgumu izmaiņas to darbības laikā

(1) Būtiskām izmaiņām publiskā līgumā tā darbības laikā ir nepieciešama jauna iepirkuma procedūra. Būtiskas izmaiņas ir tādas, kuru rezultātā publiskais līgums būtiski atšķiras no sākotnēji noslēgtā publiskā līguma. [..]

(2) Neskarot 1. punktu, publiskā līguma izmaiņas ir atļautas, neveicot jaunu iepirkuma procedūru, ja

[..]

3 izmaiņas ir kļuvušas nepieciešamas tādu apstākļu dēļ, kurus līgumslēdzēja iestāde nevarēja saprātīgi paredzēt, un izmaiņas nemaina līguma vispārējo raksturu [..].

Šā panta pirmā teikuma 2. un 3. punktā minētajos gadījumos cenu nedrīkst palielināt vairāk nekā par 50 % no sākotnējā līguma vērtības.

17 *GWB* 154. § Citi piemērojamie noteikumi

Turklāt koncesiju piešķiršanai [..] *mutatis mutandis* ir piemērojami šādi noteikumi:

[..]

3. 131. § 2. un 3. punkts un 132. § [..],

4. 133.-135. §, [..].

18 Senāta skatījumā *GWB* 132. panta 2. punkta 3) apakšpunkta faktiskie nosacījumi ir izpildīti gandrīz visu koncesijas līgumu satura papildinājumu gadījumā, jo līgumslēdzēja iestāde, katrā ziņā slēdzot līgumus 1996.-1998. gadā, nevarēja paredzēt, ka radīsies vajadzība pēc ātrās uzlādes infrastruktūras atpūtas vietās pie federālajām automaģistrālēm un ka tiks noteikts juridisks pienākums to izbūvēt, un ar papildinājumu netiek mainīts palīgpakalpojumu uzņēmumu koncesiju vispārējais raksturs. Arī sākotnējā publiskā līguma vērtība nepalielinās vairāk kā par 50 %.

19 Tomēr Senātam nav skaidrs, vai *GWB* 132. panta 2. punkta 3) apakšpunkta, ar kuru valsts tiesību sistēmā ir transponēts Publisko iepirkumu direktīvas 2014/24/ES 72. panta 1. punkta c) apakšpunkts un kurš attiecīgi ir jāinterpretē atbilstoši direktīvai, piemērošanas joma attiecas arī uz tādiem līgumiem, kas noslēgti ar līgumslēdzējas iestādes *in house* subjektu ārpus *GWB* 4. daļā reglamentēto publiskā iepirkuma tiesību piemērošanas jomas, taču līguma grozīšanas brīdī *in house* kritēriji vairs nav izpildīti, jo koncesionāra kapitāls tagad pilnībā pieder privātiem investoriem.

- 20 Tomēr tieši tas ir svarīgi nolēmuma pieņemšanai, jo Senāts uzskata papildu līgumu par būtiskām izmaiņām *GWB* 132. panta 1. punkta pirmā teikuma izpratnē. Tādējādi izšķiroša nozīme ir tam, vai atbildētāja un pieaicinātās personas drīkstēja papildināt spēkā esošos koncesijas līgumus, kas starp tām tika noslēgti bez konkursa, saskaņā ar *GWB* 132. panta 2. punkta pirmā teikuma 3) apakšpunktu kopsakarā ar *GWB* 154. panta 3. punktu, neveicot jaunu iepirkuma procedūru, ar uzņemšanos uz sava rēķina izbūvēt, uzturēt un ekspluatēt funkcionējošu ātrās uzlādes infrastruktūru, jo tad līguma slēgšanas tiesību piešķiršana *GWB* 135. panta 1. punkta 2) apakšpunkta izpratnē saskaņā ar likumu bija atļauta bez iepriekšējas paziņojuma publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.
- 21 Senāts uzskata, ka Publiskā iepirkuma direktīvas 2014/24/ES 72. panta formulējums nav pietiekami viennozīmīgs. Protams, 72. panta 1. punkta pirmajā teikumā, 2. punktā un 5. punktā runa ir par “jaunas iepirkuma procedūras” veikšanu. 72. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir formulējums “sākotnējais iepirkums”, bet 4. punkta a) apakšpunktā – formulējums “sākotnējā iepirkuma procedūra”. Arī Publiskā iepirkuma direktīvas 2014/24/ES 109. apsvērumā, kas ir saistīts ar tās 72. panta 1. punkta c) apakšpunktu, ir norādīts, ka ir vajadzīga zināma elastība, lai līgumu pielāgotu neparedzētiem apstākļiem, neīstenojot “jaunu iepirkuma procedūru”. Ikdienas valodā par “jaunu” procedūru runa ir tad, ja pirms tam ir bijusi “vecā” vai “sākotnējā” procedūra. Arī jēdziens “iepirkuma procedūra” Publisko iepirkumu direktīvas 2014/24/ES kontekstā varētu norādīt, ka tā ir oficiāla procedūra saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES noteikumiem. Tomēr tas nav obligāti. Arī *in house* subjekta pilnvarošānu var saprast kā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu (līguma slēgšanas tiesību piešķiršana *in house* subjektam) un hronoloģisko secību līdz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai – kā procedūru.
- 22 Senāta skatījumā arī Eiropas Savienības Tiesas līdzšinējā judikatūra neļauj izdarīt viennozīmīgus secinājumus. Piemēram, Eiropas Savienības Tiesa divos spriedumos ir piemērojusi savus principus, kas attiecas uz līguma turpmākām izmaiņām, tādiem līgumiem, kas noslēgti laikā, kad Kopienas tiesības vēl nebija piemērojamas. Tiesa 2008. gada 19. jūnija spriedumā C-454/06, *pressetext*, ne tikai izstrādāja principus par to, kad publiskā līguma noteikumu izmaiņas tā darbības laikā ir uzskatāmas par jaunu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, bet arī atzina, ka tie ir piemērojami līgumam, kas noslēgts pirms Austrijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai, proti, kuram Kopienas tiesību prasības tajā laikā vēl nebija piemērojamas (EU:C:2008:351, Krāj. 2008, I-4401. lpp., 28., 34.-37. punkts). Eiropas Savienības Tiesa pienākumu neizpildes procedūrā pret Itālijas Republiku saistībā ar jau 1969. gadā un tātad pirms piemērojamo Savienības noteikumu pieņemšanas piešķirtas būvdarbu koncesijas pagarināšanas precizēja, ka piemērojami Savienības tiesību akti ir tiesību akti, kuri ir spēkā līguma grozīšanas brīdī, un ka faktam, ka sākotnējais koncesijas līgums ir noslēgts pirms piemērojamo Savienības noteikumu pieņemšanas, nav nozīmes (Tiesas spriedums, 2019. gada 18. septembris, C-526/17, EU:C:2019:756, 60. punkts).
- 23 To varētu saprast tādējādi, ka, lai piemērotu principus turpmākām līguma izmaiņām, neveicot (jaunu) iepirkuma procedūru, kuri pašlaik ir noteikti Publisko

iepirkumu direktīvas 2014/24/ES 72. pantā, nav nozīmes tam, kā tika noslēgts sākotnējais līgums, it īpaši tam, vai tika ievēroti nediskriminācijas, vienlīdzības un efektīvas konkurences principi. Šādu viedokli varētu pamatot arī ar to, ka Eiropas Savienības Tiesa parasti nesaskata iemeslu iejaukties pastāvošās tiesiskajās attiecībās, kas noslēgtas uz nenoteiktu laiku vai uz vairākiem gadiem, ja šīs tiesiskās attiecības ir izveidotas pirms attiecīgo Savienības noteikumu piemērošanas (Tiesas spriedums, 1998. gada 24. septembris, C-76/97, EU:C:1998:432, Krāj. 1998, I-5357. lpp., 54. punkts – *Tögel*; Tiesas spriedums, 2000. gada 5. oktobris, C-337/98, EU:C:2000:543, Krāj. 2000, I-8377. lpp., 38. punkts – *Matra-Transport*).

- 24 Citāds viedoklis ir izteikts Eiropas Savienības Tiesas 2022. gada 12. maija spriedumā C-719/20, *Comune di Leri* (EU:C:2022:372). Itālijas Leriči pašvaldība ar lēmumu, kas skaidri nosaukts par “*in house* [līguma slēgšanas tiesību] piešķiršanu”, bija uzticējusi sadzīves atkritumu apsaimniekošanu sabiedrībai, kuras akcionāri bija tikai pašvaldības, tostarp Leriči pašvaldība. Pēc tam šai sabiedrībai radās finansiālas grūtības, un to pārņēma biržā kotētā *IREN SpA*, kas turpināja sniegt uzticētos pakalpojumus. Eiropas Savienības Tiesa to uzskatīja par nepieļaujamām līguma izmaiņām. No Direktīvas 2014/24/ES 72. panta 1. punkta formulējuma izrietot, ka tā piemērošanas jomā ietilpst tikai gadījums, kad sākotnējā darbuņēmēja pēctecis turpina pildīt publisko līgumu, par kuru ir notikusi sākotnējā iepirkuma procedūra atbilstoši direktīvā noteiktajām prasībām, kuru vidū ir diskriminācijas aizlieguma, vienlīdzības un efektīvas konkurences starp ekonomikas dalībniekiem principu ievērošana. Šādu interpretāciju apstiprinot arī direktīvas 72. panta 4. punkts, saskaņā ar kuru līguma izmaiņas tiek uzskatītas par būtiskām, ja ar tām tiek ieviesti nosacījumi, kas būtu ļāvuši, ja tie būtu iekļauti sākotnējā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, piedalīties citiem kandidātiem, nevis sākotnēji atlasītajiem, vai pieņemt citu piedāvājumu, nevis sākotnēji pieņemto, vai būtu piesaistījuši vairāk līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras dalībnieku; kā arī šī interpretācija atbilst mērķim ne tikai ekonomikas dalībnieku, bet arī līgumslēdzēju iestāžu interesēs atvērt publisko līgumu jomu pēc iespējas lielākai konkurencei. Līdz ar to tāda darbuņēmēja maiņa kā pamatlietā nevarot ietilpt Direktīvas 2014/24 72. panta piemērošanas jomā, jo pamatlietā aplūkotais publiskais iepirkums sākotnēji tika piešķirts *in house* subjektam, neizsludinot iepirkumu (EU:C:2022:372, 41.-43. punkts).
- 25 Tas varētu liecināt par labu līgumu, kas sākotnēji piešķirti *in house* subjektam, vispārējai izslēgšanai no Direktīvas 2014/24/ES 72. panta un tādējādi arī no šajā lietā būtiskā 72. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanas jomas, ja līguma grozīšanas brīdī vairs nepastāv nosacījumi, kas nepieciešami, lai līguma slēgšanas tiesības piešķirtu *in house* subjektam.
- 26 Tas tādēļ, ka Kopienu tiesību normu galvenais mērķis ir nodrošināt brīvu konkurenci pakalpojumu jomā un atvērtību neizkropļotai konkurencei visās dalībvalstīs, izmantojot publisko iepirkumu. Šā dubultā mērķa izpildei Kopienu tiesībās it īpaši tiek izmantots nediskriminācijas pilsonības dēļ princips,

vienlīdzīgas attieksmes princips attiecībā uz pretendentiem un no tā izrietošais pārskatāmības princips (Tiesas spriedums, 2008. gada 19. jūnijs, C-454/06, EU:C:2008:351, Krāj. 2008, I-4401. lpp., 31. un 32. punkts – *pressetext*; Tiesas spriedums, 2022. gada 12. maijs, C-719/20, EU:C:2022:372, 42. punkts – *Comune di Lerici*). Tomēr izvirzītais mērķis atvērt publiskā iepirkuma jomu pēc iespējas plašākai konkurencei netiktu sasniegts, ja *in house* subjektam piešķirta līguma grozīšana ir iespējama tā darbības laikā, neizsludinot jaunu publisko iepirkumu, lai gan vairs nepastāv kritēriji, kas nepieciešami, lai līguma slēgšanas tiesības piešķirtu *in house* subjektam. Nevienā brīdī nebūtu iespējams līguma slēgšanas tiesības piešķirt citiem pretendentiem un kandidātiem. Sākotnējās līguma slēgšanas tiesības nē, jo nebija piemērojama Publisko iepirkumu direktīva, būtisku līguma izmaiņu gadījumā nē, jo uz to attiecās Direktīvas 2014/24/ES 72. pants, šajā lietā – 72. panta 1. punkta c) apakšpunkts.

- 27 Tomēr Senāta skatījumā nav neapšaubāmi skaidrs, vai Eiropas Savienības Tiesa patiešām ir vēlējusies ierobežot 72. panta 1. punkta piemērošanas jomu šādā izpratnē. Piemēram, tās apsvērumus var saprast arī tādējādi, ka Direktīvas 2014/24/ES 72. panta 1. punkts principā ir piemērojams, ja sākotnējās līguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas *in house* subjektam, bet pārskatāmā darbuzņēmēja maiņa neatbilst minētā panta 1. punkta d) apakšpunkta ii) punktā reglamentētajiem nosacījumiem, saskaņā ar kuriem tā nedrīkst izraisīt nekādas citas būtiskas līguma izmaiņas.
- 28 Piemēram, tā ne tikai konstatē, ka tās interpretācijas rezultātu apstiprina 72. panta 4. punkts, bet arī norāda, ka tas, ka *IREN SpA* turpina pildīt publisko līgumu pamatlietā, izriet no līguma pamatnoteikuma izmaiņām, par ko ir jāizsludina iepirkums (Tiesas spriedums, 2022. gada 12. maijs, C-719/20, EU:C:2022:372, 42. un 50. punkts – *Comune di Lerici*). Tomēr līguma pamatnoteikuma izmaiņas ir pielīdzināmas būtiskām līguma izmaiņām, kuras nedrīkst izraisīt darbuzņēmēja maiņa saskaņā ar 72. panta 1. punkta d) apakšpunkta ii) punktu.
- 29 Par labu 72. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērojamībai līgumiem, kuru slēgšanas tiesības sākotnēji piešķirtas *in house* subjektam, neizsludinot konkursu, iespējams, varētu liecināt arī tas, ka, ņemot vērā Kopienų tiesību mērķi (skat. 26. punktu), nevajadzētu būt nekādai atšķirībai, vai līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas ārpus Direktīvas 2014/24/ES piemērošanas jomas tāpēc, ka tā bija piešķiršana *in house* subjektam, vai arī tāpēc, ka sākotnējā līguma noslēgšanas brīdī Kopienų tiesības vēl vispār nebija piemērojamas.
- 30 Tomēr iesniedzējtiesas skatījumā nav nozīmes, vai sākotnējās koncesijas piešķiršana pieaicinātajām personām pirms paredzētās privatizācijas bija atbilstīga publiskā iepirkuma tiesībām vai arī pieaicināto personu privatizācija, sākot no 1998. gada, bija koncesijas līgumu būtiskas izmaiņas, jo šajā ziņā jau ir beidzies sešu mēnešu termiņš, kas tika noteikts *GWB* 135. panta 2. punktā, transponējot Direktīvas 89/665/EEK 2.f panta 1. punkta b) apakšpunktu.

- 31 Šā noilguma termiņa nolūks, proti, nodrošināt tiesisko drošību pēc attiecīgo minimālo noilguma termiņu beigām, nebūtu īstenojams, ja ar katrām nākamajām izmaiņām pēc šo termiņu beigām joprojām varētu tikt apšaubīta sākotnējās līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas vai iepriekšējo izmaiņu atbilstība publiskā iepirkuma tiesībām. Vispārējais tiesiskās drošības princips nepieļauj publiskā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas vai līguma grozīšanas likumības pārskatīšanu pēc tam, kad ir beidzies paredzētais noilguma termiņš (Tiesas spriedums, 2020. gada 26. marts, C-496/18, EU:C:2020:240, 102. punkts – *Hungeod Közlekedésfejlesztési*).
- 32 Prejudiciālā nolēmuma sniegšanai uzdotais jautājums Senāta skatījumā ir svarīgs lietas izspriešanai. Senāts nesaskata iespēju atrisināt strīdu, izmantojot citus juridiskos apsvērumus, nesaņemot atbildi uz šo jautājumu.

[..]